

Czołem, odkrywcy!

W zeszłym tygodniu poznawaliśmy wspólnie świat gatunków muzycznych i zastanawialiśmy się, jak muzyka może wpływać na nasz nastrój. Mamy nadzieję, że tworzenie muzycznych kostek sprawiło Wam mnóstwo radości i że będą Wam jeszcze długo służyć jako kierunkowskazy podczas podróży wśród dźwięków :)

W tym tygodniu chcę przybliżyć Wam fascynujący świat komponowania muzyki. Czy wiecie, w jaki sposób powstają melodie? Doskonale - służą do tego instrumenty muzyczne! Czas na zapoznanie się z nimi nieco bliżej!

Utwory muzyczne różnią się między sobą wieloma elementami. Jednym z nich są właśnie instrumenty, na których muzycy tworzą swoje kompozycje. Na pewno znacie brzmienie wielu z nich - w końcu muzyka towarzyszy nam na każdym kroku. Ale czy kiedykolwiek zastanawialiście się, jak różnorodny jest świat instrumentów? Uwiercie mi, to naprawdę fascynujące!

Chociaż w historii ludzkości powstało całe mnóstwo instrumentów, to wszystkie z nich możemy podzielić na 4 główne rodzaje:

- instrumenty perkusyjne,
- instrumenty strunowe,
- instrumenty dęte,
- instrumenty elektryczne.

O tej czwartej kategorii rzadko wspomina się na szkolnych lekcjach muzyki, a to wielka szkoda. To one w dużej mierze przyczyniły się do rozkwitu muzyki disco, która stanowi bardzo ważny punkt na muzycznej osi czasu!

Ale wróćmy do podziału instrumentów - czy domyślacie się, co różni je między sobą? To źródło dźwięku, czyli element instrumentu, który pozwala muzykowi na zagranie melodii. W praktyce oznacza to, że instrumenty różnią się między sobą także budową. Przyjrzyjmy się ich rodzajom nieco bliżej!

Instrumenty perkusyjne

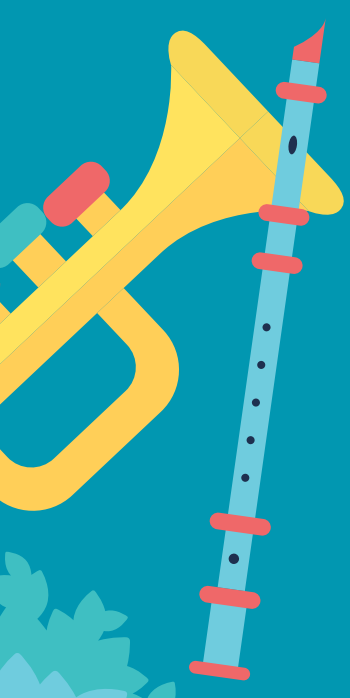
To instrumenty, w których dźwięk wytwarza drganie całego instrumentu albo jego membrany. Muzycy wydobywają takie dźwięki w bardzo różny sposób - czasem uderzają w instrument drewnianą pałką (np. w **talerz perkusyjny**), innym razem używają do tego ręki (np. grając na **gongach**), a niekiedy potrząsają dynamicznie całym instrumentem (np. **marakasami**).

Co ciekawe, z niektórych instrumentów perkusyjnych można wydobywać dźwięki na kilka sposobów! Przykładem może być tamburyn, na którym gra się zarówno uderzając w membranę dłonią, jak i potrząsając całym instrumentem.

Instrumenty strunowe

To instrumenty, w których dźwięk wytwarzają napięte, drgające struny instrumentu. W tym przypadku muzycy również korzystają z różnych sposobów poruszania struną - niekiedy przeciągając po niej smyczkiem, czyli elementem z naciągniętym włosiem (np. grając na **skrzypcach**), innym razem poprzez szarpnięcie palcami (np. w **gitarze**), a w jeszcze innych instrumentach uderzając w nie np. "młoteczkami" (np. grając na **pianinie**).

Fakt, że pianino i fortepian są instrumentami strunowymi może być zaskakujący, ponieważ najczęściej kojarzą się one z klawiszami. A przecież pod drewnianą pokrywą znajduje się mnóstwo strun, dzięki którym możemy grać przepiękne melodie. Świat instrumentów potrafi być naprawdę niesamowity!

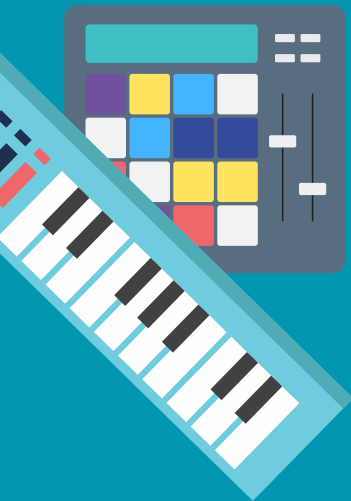

Instrumenty dęte

W tych instrumentach źródłem dźwięku jest drgające powietrze włączane przez muzyka do instrumentu. Jak z pewnością się domyślasz, na to także jest kilka sposobów. W części instrumentów dętych dźwięk wydobywa się za pomocą drewnianego ustnika lub stroika umieszczonego we wnętrzu instrumentu (np. we **flecie** i **saksofonie**). Inne instrumenty wykorzystują dźwięk wytwarzany bezpośrednio przez usta grającego (np. w **trąbce**). Trzeci rodzaj to instrumenty, w których powietrze dostarczane jest przez specjalne urządzenia tłoczące, obsługiwane przez muzyka za pomocą klawiszy lub guzików (np. w **organach** i **akordeonie**).

Instrumenty dęte to kolejny przykład instrumentów, które mogą wprawić w zdumienie! Organy ze swoimi klawiszami mogą sprawiać wrażenie podobieństwa do pianina, choć w rzeczywistości więcej wspólnego mają z akordeonem. Różnica między saksofonem a trąbką także może być zaskakująca - w końcu obydwa instrumenty muzycy przykładają do ust i ciężko jest z boku zaobserwować, że sposób wydobywania z nich dźwięków czymś się różni :)

Instrumenty elektryczne

W tych instrumentach źródłem dźwięku są drgania elektryczne. Tak, tu też mamy różne sposoby ich wytwarzania! Część instrumentów bazuje na mechanicznej czynności (podobnej do klasycznych instrumentów), a następnie korzysta z urządzenia elektrycznego, które przetwarza wydobyty dźwięk (np. **gitarra elektryczna**). W pozostałych nie mamy żadnej mechanicznej czynności, a dźwięk tworzony jest drogą czysto elektroniczną - wykorzystuje istniejący już materiał dźwiękowy, który przetwarza zgodnie z wolą muzyka (np. **syntezator** i **sampler**).

Mamy dla Was jeszcze jedną ciekawostkę! Czy wiecie, że głos ludzki też możemy zakwalifikować jako instrument? Domyślcie się, jaki? :) Doskonale - w tym przypadku źródłem dźwięku jest drgające powietrze wydobywające się ze śpiewaka, a więc jest to instrument dęty.

DOMOWA ORKIESTRA

Czas na prawdziwe muzyczne wyzwanie! Stworzymy dziś samodzielnie trzy instrumenty. Być może słyszeliście kiedyś dźwięki, które wydają lub mieliście okazję na nich zagrać. To bębenek, banjo oraz fletnia pana. Czy potrafcie dopasować je do poszczególnych rodzajów instrumentów? Wspaniale - bębenek to instrument perkusyjny, banjo jest instrumentem strunowym, a fletnia należy do instrumentów dętych!

Gotowi, aby zrobić swoje własne wersje tych instrumentów? Zaczynamy!

Bębenek

Czas wykonania: ok. 30 min

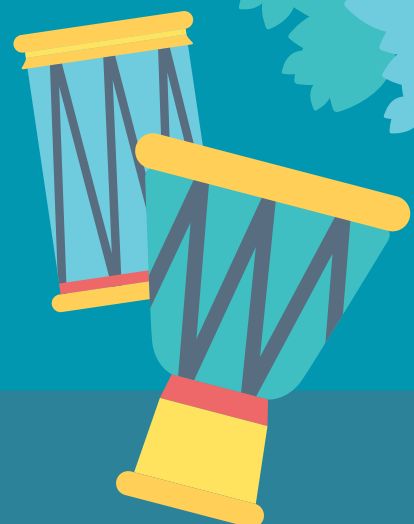
Potrzebne materiały:

- folia aluminiowa lub balon
- taśma klejąca, sznurek lub gumka recepturka
- tekturowa tuba - na przykład opakowanie po kawie
- flamastry, kredki lub naklejki do ozdoby

Wskazówki do budowy bębena:

1. Na tubę naciągamy folię aluminiową lub balon (w tym przypadku należy obciąć najwęższą część u dołu balona). Tuba będzie służyła za pudło rezonansowe - czyli element "wzmacniający" brzmienie dźwięku.
2. Powstałą membranę przymocujemy do tuby taśmą klejącą, sznurkiem lub gumką recepturką.
3. Bębenek możemy jeszcze ozdobić i gotowe! Dźwięki wydobywać się będą z niego przy uderzaniu w folię lub balon.

Co ciekawe, wysokość dźwięku zależy od stopnia naciągnięcia membrany na tubę. Możecie poeksperymentować z różnymi wersjami takiego bębena i stworzyć zespół bębniarski :)

Banjo

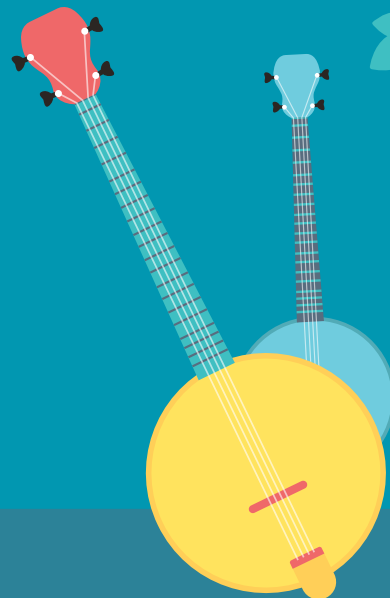
Czas wykonania: ok. 40 min

Potrzebne materiały:

- gryf instrumentu - na przykład sklejone ołówki, patyczki do sushi albo patyczek lekarski
- wieczko od słoika
- kilka gumek recepturek
- nożyczki
- taśma klejąca

Wskazówki do budowy banjo:

1. Gumki recepturki przecinamy w połowie.
2. Naciągamy je wokół wieczka od słoika w odpowiednich odległościach od siebie i zawiązujemy na zewnętrznej części wieczka. Ważne, aby "struny", na których będziemy grać, znalazły się na spodniej stronie zakrętki. Oprą się wtedy o kandy wieczka, ale nie będą do niego przylegać na całej powierzchni - dzięki temu będziemy mogli odegrać na nich dźwięk :)
3. Aby gumki nie przesuwwały się podczas gry, przyklejamy je taśmą do wieczka od zewnętrznej strony.
4. Do stworzonego przez nas pudła rezonansowego przyklejamy taśmą gryf naszego instrumentu.
5. Gotowe! Pociągajcie za struny i obserwujcie powstające melodie.

Czy wiesz, że w tym instrumencie też możesz wpływać na wysokość odgrywanych dźwięków? Będzie to zależało od stopnia napięcia "strun" Twojego banjo :)

Fletnia pana

Czas wykonania: ok. 20 min

Potrzebne materiały:

- 5 słomek - mogą być papierowe lub plastikowe
- taśma klejąca
- nożyczki
- ewentualnie coś do usztywnienia konstrukcji - kawałek kartonu lub patyczek lekarski

Wskazówki do budowy fletni:

1. Przecinamy rurki w różnych miejscach - tak, aby miały różne długości.
2. Układamy je od najmniejszej do największej i sklejamy u góry taśmą z przodu oraz z tyłu. W tym momencie możemy także przykleić do nich nasze usztywnienie, jeśli takie przygotowaliśmy.
3. Instrument jest gotowy do gry - aby wydawać z fletni dźwięki, należy dmuchać w pojedyncze rurki lub w kilka jednocześnie!

Mamy nadzieję, że zabawa w muzycznych inżynierów przypadnie Wam do gustu!

